

Statsministerens innledning i Parkveien - 10.01.91

1. REGJERINGENS HOVEDMÅL i næringspolitikken er å sikre det økonomiske grunnlag for velferdsamfunnet, øke sysselsettingen og bidra til en bærekraftig utvikling i forhold til det lokale og globale miljø.

2. Vi ønsker å fortsette den dialog og det samarbeid med norsk arbeids- og næringsliv som ble innledet i min forrige regjeringsperiode. Vi la da grunnlaget til en bedre forståelse for kostnads- og konkurranseproblemene og lavere pris og lønnsøking.inntektspolitikken er ikke tema for dette møtet, men vi må konstatere at selve kostnadsnivået fortsatt er et hovedproblem i norsk økonomi. Det er en viktig forklaring på at ikke mer enn 300 000 mennesker i dag arbeider i industrien, mot 400 000 tidlig på 70-tallet. Før arbeidet hver fjerde nordmann i industrien, nå er det knapt hver sjuende. Mens industriproduksjonen i andre land har økt med 25-30 prosent, har den nesten stått stille i Norge. Vi har tapt andeler både hjemme og ute og de høye kostnadene har bidratt til at rasjonalisering og kostnadsbesparelse er et viktigere motiv bak nye investeringer, enn ønsket om å utvide virksomheten.

3. Uten å gå inn på inntektspolitikken må vi ikke glemme hva den betyr for oss alle. Ledere i politikk og næringsliv må legge vekt på hva som skal til for at arbeidstakerenes organisasjoner skal kunne forsvare og videreføre den nøkterne linjen fra de siste årene.

4. Hovedutfordringen nå er å legge grunnlaget for ny vekst i næringslivet i fastlands-Norge, og dermed grunnlaget også for økt sysselsetting. Utfordringene gjelder på kort sikt, hvordan vi skal møte den internasjonale uro og problemene i finansnæringen. De gjelder fram mot 1993-94 med tilpasningen til EF's indre marked og en sterkere

konkurransen i et mer integrert Europa.

De gjelder på lang sikt, hvordan vi skal utnytte de muligheter petroleumsvirksomheten gir oss, samtidig som vi gradvis kan gjøre oss mindre avhengig av den ved ekspansjon av annen virksomhet.

5. På kort sikt er vanskene i finansnæringen et hovedproblem i norsk økonomi. Disse vanskene blir forsterket av den internasjonale uro som lett bidrar til høyere renter og ustabilitet i internasjonale finansmarkeder. Regjeringen har i dag derfor vedtatt å foreslå opprettet et statens banksikringsfond med 5 mrd.kr. i disposisjon. Staten har tross alt en større finansiell handlefrihet enn andre aktører i norsk økonomi, forutsatt at vi ikke pådrar oss nye, løpende utgifter. Etterhvert som bankenes økonomi og aksjemarkedet gjør det mulig, må hovedtyngden av de statlige penger betales tilbake.
6. Det statlige banksikringsfond skal arbeide sammen med og gjennom de to eksisterende sikringsfond slik at vi både kan styrke egenkapitalen i forretnings- og sparebankene og det sikringssystemet som omgir dem.

Hovedansvaret for å sikre en forsvarlig drift må ligge i den enkelte bank. Det nye fondet kan sette vilkår, men gjennom den indirekte form som er valgt, er det ikke tale om noen direkte statlig innflytelse i bankenes løpende beslutninger. Det dreier seg ikke om noen ny eierform for bankene, men om å bruke statens handlefrihet til å sikre at vi fortsatt har et sett av selvstendige, norskeide banker.

7. Det er også aktuelt med tiltak som gjelder bruk av Folketrygdfondet og skattereglene og en rimelig fleksibilitet i strukturpolitikken, men det nye statlige sikringsfondet er det viktigste element i det opplegg

Regjeringen i dag legger fram og som finansministeren vil si noe mer om i et senere innlegg.

8. De tiltak som er lagt fram i dag er også et signal om hvor viktig vi mener det er å sikre et fungerende norsk finansvesen som grunnlag for større vekst i hele vårt næringsliv. Det er et signal med sikte på å skape større tillit og optimisme også i annen norsk virksomhet. Det er for mye mismot i dagens Norge. Vi må snakke mer om muligheter og mindre om problemer. I Nyttårstalen sa jeg derfor også: når vi retter blikket fremover, skal vi ikke tynges ned av problembilder. "Jeg har vunnet over det negative. Det er godt gjort." skriver maleren Ludvig Eikaas på et av sine bilder. Det kan være et motto for oss alle.
9. Myndighetenes jobb er å skape gode og rimelig stabile rammevilkår. Vi kan ikke love undere. Men det skal ikke bli verre, heller ikke som følge av den skattereform som det nå er bred politisk enighet om. På lengre sikt betyr den en viktig mulighet til bedre utnyttelse av ressursene. Vi vil holde nær kontakt med representanter for næringslivet for også å sikre overgangsregler som er til å leve med.
10. En hovedoppgave nå er å få til en avtale mellom EF og EFTA-landene som sikrer likeverdige konkurransevilkår for norsk næringsliv på de europeiske markedene. Det åpner seg store muligheter i det marked som vokser fram. Alle her vet godt hvorfor en EØS-avtale er et minstemål for å sikre våre nasjonale interesser. Det er bekymringsfullt hvor mange som synes å tro at mindre omfattende avtaler kan sikre nasjonale interesser. En økende isolasjon i forhold til den dynamiske europeiske utvikling vil være den største trusel mot våre langsiktige nasjonale interesser.

Om vi blir en europeisk B-nasjon, så går vi glipp av den teknologiske utvikling som kan sikre vår økonomiske selvstendighet den dagen olje- og gassproduksjonen går nedover. Og den dagen kommer. Vi kan ikke sikre nasjonal selvstendighet og høy levestandard gjennom beskyttelses- og støtteordninger. Det må vi gjøre gjennom kunnskaper, gode bedrifter, ledere og arbeidere.

11. Det er den enkelte bedrift som må gripe mulighetene når ramme-betingelsene er gitt. Vi trenger både at de større bedrifter vi har, utvikler seg videre, nasjonalt og internasjonalt, og vi trenger en ungskog av små og mellomstore bedrifter for å ta fatt i nye ideer og mindre produksjonsområder.
12. Det er mange spennende, løfterike utviklingsmuligheter innenfor rammen av norsk industri og tjenesteytende virksomhet som bør kunne gi økt verdiskaping i 90-årene. Jeg tenker f.eks. på:
  - Samspillet mellom norske shippingmiljøer og industrien - illustrert ved utvikling og produksjon av skipsutstyr,
  - Utviklingen av nye tekniske løsninger og produkter gjennom samarbeidet mellom oljeselskapene på norsk sokkel og næringslivet på land,
  - Videreføringen av tradisjonelle norske industri-bransjer gjennom økt bearbeiding av våre metaller og materialer,
  - Utvikling av nye energiøkonomiserende og mer miljøvennlige produksjonsprosesser og produkter,
  - Økt satsing på eksport av ingeniørtjenester og prosjekteringskompetanse - basert på kompetansen vi

har skaffet oss gjennom en rekke store utbyggingsoppgaver på norsk sokkel,

- Oppdrett, havbruk og videreforedling av våre fiskeressurser.

13. Det er regjeringens mål å få ned ledigheten allerede i år, men like viktig er det å komme inn på et spor som gir en varig styrking av sysselsettingen og ytterligere nedgang i ledigheten også i årene som kommer etterpå. Vi skal forene oppgavene med å skape vekst og økt sysselsetting, med ansvaret for å sikre en bærekraftig utvikling for det globale og lokale miljø. Vi må alle ta på alvor den stabilisering av det nasjonale utslipp av CO2 som Norge i likhet med EF nå baserer seg på. Samtidig må vi arbeide for internasjonale klimaavtaler for å kunne redusere CO2 utslippene på de måter og de steder der dette samlet sett er billigst. Norge vil produsere naturgass i mer enn hundre år framover. Det må være et nasjonalt siktemål at vi også skal kunne finne fram til en industriell og miljømessig forsvarlig bruk av disse ressursene som samtidig kan støtte opp om vår samlede økonomiske utvikling. Vi vil på ingen måte forkaste de muligheter som her finnes, men vi må ta den tid som er nødvendig for å sikre at de økonomiske og miljømessigeforhold bli godt nok avklart.

Jeg vil ikke si mer innledningsvis. Regjeringens representanter er kommet hit for å lytte og lære av de ideer og synspunkter dere har.